

SPOMINSKI DNEVI

Na današnji dan leta 1743 je bil rojen Laurent Lavollier, francoski kemik. Umrli je 8.V.1794.

SESTANEK BIVŠIH BORCEV SLAVNIH PREKOMORSKIH BRIGAD

„PONOSNI NA SVOJO BORBO se bomo zbrali na Okroglici“

Poziv borcem vsem tovaršim - soborcem v coni A. Vpisovanje podaljšano še za nekaj dni. Posebna delegacija borcev se bo udeležila zbora prekomorskih brigad v Postojni

Sinoči so se na sedežu Zveze partizanov STO zbrali bivši borci prekomorskih brigad, da se pogovorijo o pripravah za proslavo partizanskega dneva 12. 8. obletnice nastajanja Primorske na Okroglici. Zbrane borce je v imenu glavnega odbora Zveze partizanov STO pozdravil tov. Franc Stoka. V kratkem nagovoru je tov. Stoka orisal najprej potek dosežanih priprav za izlet na Okroglico. Poudaril je, da je našo ljudstvo, posebno pa bivši borci in aktivisti z zares množičnim vpisovanjem za udeležbo na taboru na Okroglici pokazalo, da je v njem vedno živ spomin na slavne dni naše vstaje in borbe in da je pomembno na našo junakaštvu in preteklosti. Zaradi velikega števila prijav za Okroglico prav v zadnjih dneh, je Zveza partizanov morala celo podaljšati čas vpisovanja za nekatere dni, da se omogoči udeležba na taboru res vsem. Tudi posebno bivši borci in med njimi se prav posebno mno borci prekomorskih brigad imajo v zvezi z obletnico herojskih dni naše borbe še posebno dolžnost, da namreč z osebnimi stiki s soborci, ki so danes pod vplivom raznih političnih stavov nekako ob strani, ki pa so ponosni na svojo borbeno anti-fašistično preteklost, znova pritegnemo v svoje vrste. Dejstvo je namreč, da je sama želja po udeležbi na taboru na Okroglici privedla mnoge tovarše, posebno iz vrst delavstva v Trzinu in drugod ki so doslej stali ob strani od tega, da se vsi vpisali za izlet, kajti v njih je bolj kot kdaj prej oživel spomin na čase borbe in se utrdil ponos na lastno borbeno preteklost.

O vsem tem se je med zbranimi borci prekomorskih brigad razvila plodna diskusija. Na povabilo občinskega odbora Zveze borcev NOV iz Postojne se bo pevske zbori »IVAN VOJKO« s Proseka - Kontovela udeležili odkritja spominske plošče padlim borcem, ki bo 30. avgusta v Postojni ob 9. uri ob priliki zbora prekomorskih brigad.

K odkritju plošče je omenjeni odbor povabil tudi svoje padlega anti-fašističnega prvoborca DRAGA RUPLA s Proseka, katerega so fašisti ustrelili septembra 1943 v Postojni.

Tu bomo združeni s soborci iz svobodne domovine obujali spomine na slavne dni naše borbe, ko smo se enotni z orožjem v roki borili proti fašističnim in nacističnim okupatorjem za narodno in socialno svobodo naših narodov.

Tovariši, naš poziv je namenjen vsem, ne glede na trenutno politično opredeljenost posameznikov, vsem, ki so ponosni na svojo borbeno preteklost, na svojo pripadnost slavni prekomorski brigadi in v sklopu velike partizanske borbe.

Pozdravljamo vas z našim starim partizanskim pozdravom.

Smrt fašizmu — Svoboda narodu.

Med lovljenjem rib padel v morje in utonil

Kljub temu, da je z umetnim dihanjem prišel sebi, je med prevozom v bolnico umrl

Včeraj jutraj nekako ob pol osmih se je 61-letni turist Avgusta Felice Ruta iz Stare Istrske ceste vreden na pomol v lesnem pristanišču pod Škedenjem nasproti tovarne Gaslini in kot strasten ribič lovil ribe. Poleg sebe je postavil torbo s tramvajskimi listki in na sebi je imel dežna, kajti kasneje bi moral nastopiti službo. Nekaj minut kasneje je Ruta odzdravil pozdrav nekega mimoidočega znanca, s katerim sta se kot ribiča večkrat srečala. Po tem podravu je Ruta pometil pomorost trkala, katerega vrvi je držal sedež z nogami čez rob pomola, v rokah.

Koliko časa je tam sedel ni točno ugotovljeno. Okoli 8.15 so nekateri težki, ki so hodili ob robu pomola opazili, da plava tla pod podolom trupla morskog, ki ni dajal nobenega znaka življenja. Težki so se takoj spravili na delo in utopjenca potegnili na suho ter ga začeli z umetnim dihanjem obujati k življenju. Medtem pa je nekdo stekel v pisarno podjetja Spadaro. Trško, dež je telefonsko poklical o sebi resnega avta. Ruta je z umetnim dihanjem prišel sebi ter je začel, četudi slabo, dihati in je tudi odpiral oči. Ko je prišel na mesto rešitve avto, so moža spravili v nosilnico in ga z vso hitrostjo odpeljali proti bolnišnici. Zato je nesreča med prevozom umrl. Zdravniku v bolnišnici ni ostalo drugega kot izstaviti potrdilo o nastopu smrti zaradi utopitve.

Ker Ruta ni imel pri sebi nobenega dokumenta, ga spočetka niso mogli identificirati. Policijski organi so zato telefonsko poklicali v bolnišnico kontrolorja Avgusta 32-letnega Ferruccia Razmana iz Ul. Sterpeto 4, ki je v mrtvecu spoznal Ruta.

Policija je uvedla preiskavo, da ugotovi vzroke nesreče, vendar so do sedaj ugotovili le, da ni nihče v morje. Zelo verjetno je, da je mož med ribolovom postal nepričakovano slabo in da se je zaradi tega, kar seveda ni bilo težko,

ker je z nogami visel čez pomol, zvrnil v morje.

Pokojni Ruta zapušča ženo in tri otroke.

Zastrupitev zaradi rane s steklenim drobecem

S prognozo okrevanja v 20 dneh, seveda ne bo komplikacij, so včeraj zgodaj jutraj sprejeli na I. kirurški oddelku 40-letnega Bruna Misalića iz Sv. M. M. Sp. 162.

Misalić je v bolnici izjavil, da se je pred 8 dnevi med delom na svoji nivi, ki je nato razpadla, razkužil s steklenim drobecem. Rano si je takoj razkužil, vendar je kasneje vseeno nastala zastrupitev.

Poleg tega je treba upoštevati neurejene razmere med vojno in po vojni, kar je poslednji ukaz ZVU tudi storil. Če namreč primerjamo zakonik o pomorski plovi, ki ga raztegnila 5. januarja na naše ozemlje, ta zakon vsebuje namreč tudi določbe o delu v pristaniščih.

Sprememba pravilnika je v tem, da se podaljšuje starostna doba priložnostnih delavcev za sprejem v pristanišče od 35 na 43 let, in sicer omejeno na prvi prihodnji razpis. O razpisu tega zakona delavci v prihodnosti ne bodo imeli, kar pa je vsekakor v njihov interes.

Med delom pri krožni žagi je včeraj popoldne 25-letni Marcello Vidali po nesreči vstalil roko med pas in motor, pri čemer se je močno poranil po palcu leve roke. Zaradi tega je bil preveč prizadet, da bi se sam spopadel s poškodbo. Samokres je bil sicer prazen, vendar so v istem času našli tudi 21 nabojev. Dekle so takoj zasilili in ta je izjavila, da sta samokres in suknjič last nekega Jakoba, ki ji je pomagal pri begu. Medtem ko so dekleta zadržali na policiji, pa se je neki begunec ustavil pri agentu, ki je ustrelil v njega. Pri slednjem napadu na Narodni center na Opčinah. Begunec je moral postaviti vprašanje, če je morda opazil dve dekleti. Ta je odgovoril pritrdilno in obenem pojasnil, da so ju aretirali kot so našli pri eni samokres. »Veste, moge bi se kaj oborožiti?« mu je agent nepričakovano zastavil vprašanje. »Seveda, saj je moj« je brez obotavljanja odgovoril begunec. To je agentu zadostovalo, da je fanta aretirati in ga odpeljal na poveljstvo.

Begunec, katerega so takoj zasilili, se je izgovarjal, da je pred njim odšel proti Postojni, odkoder je hotel pripeljati dekleti čez mejo. Tu je dobil od nekega prijatelja samokres katerega je dal v shrambo dekletom.

Druška razprava je končala z izjavo predsednika, da bodo proti beguncu uvedli kazenski postopek ter je odločil, da bo ostal Milharčič do razprave v zaporu.

Ko sta begunca Emil Tavčar in Milan Šuban pred dnevi sedela v neki mavhinski gostilni sta z začudenjem opazila, da se na peči suši 1.000 lirski bankovci. Fanta sta denar ves čas opazovala in ko sta plačala, sta odšla je, sedaj pa sta tu, da bi se izgovarjali, da sta bila nezvesta. Gostilničar je opazil izginotje denarja in ker je zasumil v begunca je stekel za njima. Našel ju je v drugi gostilni, ko sta prav z njegovim bankovcem plačevala račun. Odkradeni gostilničar je seveda takoj policijo prijavil in agente, ki so oba fanta aretirali in ju prijavili sodišču. Čeprav so okoliščine proti njima, sta begunca trodatrno zanikala tatvino. Predsednik je oba izpustil na začasnno svobodo ter odločil, da bosta v naslednjih dneh sojena.

2 romunski in neki madžarski begunec so se nekega dne domeni, da bi ilegalno zapustili naše ozemlje in se podali v Nemčijo, kjer sta imela, da bodo dobili zaposlitev. Kakor domeničen so se vsi odpravili na pot in srečno šli preko meje. Iz Tržiča jih je pot peljala

Na sedežu Zveze partizanov STO zbrali bivši borci prekomorskih brigad, da se pogovorijo o pripravah za proslavo partizanskega dneva 12. 8. obletnice nastajanja Primorske na Okroglici. Zbrane borce je v imenu glavnega odbora Zveze partizanov STO pozdravil tov. Franc Stoka. V kratkem nagovoru je tov. Stoka orisal najprej potek dosežanih priprav za izlet na Okroglico. Poudaril je, da je našo ljudstvo, posebno pa bivši borci in aktivisti z zares množičnim vpisovanjem za udeležbo na taboru na Okroglici pokazalo, da je v njem vedno živ spomin na slavne dni naše vstaje in borbe in da je pomembno na našo junakaštvu in preteklosti. Zaradi velikega števila prijav za Okroglico prav v zadnjih dneh, je Zveza partizanov morala celo podaljšati čas vpisovanja za nekatere dni, da se omogoči udeležba na taboru res vsem. Tudi posebno bivši borci in med njimi se prav posebno mno borci prekomorskih brigad imajo v zvezi z obletnico herojskih dni naše borbe še posebno dolžnost, da namreč z osebnimi stiki s soborci, ki so danes pod vplivom raznih političnih stavov nekako ob strani, ki pa so ponosni na svojo borbeno anti-fašistično preteklost, znova pritegnemo v svoje vrste. Dejstvo je namreč, da je sama želja po udeležbi na taboru na Okroglici privedla mnoge tovarše, posebno iz vrst delavstva v Trzinu in drugod ki so doslej stali ob strani od tega, da se vsi vpisali za izlet, kajti v njih je bolj kot kdaj prej oživel spomin na čase borbe in se utrdil ponos na lastno borbeno preteklost.

O vsem tem se je med zbranimi borci prekomorskih brigad razvila plodna diskusija. Na povabilo občinskega odbora Zveze borcev NOV iz Postojne se bo pevske zbori »IVAN VOJKO« s Proseka - Kontovela udeležili odkritja spominske plošče padlim borcem, ki bo 30. avgusta v Postojni ob 9. uri ob priliki zbora prekomorskih brigad.

K odkritju plošče je omenjeni odbor povabil tudi svoje padlega anti-fašističnega prvoborca DRAGA RUPLA s Proseka, katerega so fašisti ustrelili septembra 1943 v Postojni.

Tu bomo združeni s soborci iz svobodne domovine obujali spomine na slavne dni naše borbe, ko smo se enotni z orožjem v roki borili proti fašističnim in nacističnim okupatorjem za narodno in socialno svobodo naših narodov.

Tovariši, naš poziv je namenjen vsem, ne glede na trenutno politično opredeljenost posameznikov, vsem, ki so ponosni na svojo borbeno preteklost, na svojo pripadnost slavni prekomorski brigadi in v sklopu velike partizanske borbe.

Pozdravljamo vas z našim starim partizanskim pozdravom.

Smrt fašizmu — Svoboda narodu.

Med lovljenjem rib padel v morje in utonil

Kljub temu, da je z umetnim dihanjem prišel sebi, je med prevozom v bolnico umrl

Včeraj jutraj nekako ob pol osmih se je 61-letni turist Avgusta Felice Ruta iz Stare Istrske ceste vreden na pomol v lesnem pristanišču pod Škedenjem nasproti tovarne Gaslini in kot strasten ribič lovil ribe. Poleg sebe je postavil torbo s tramvajskimi listki in na sebi je imel dežna, kajti kasneje bi moral nastopiti službo. Nekaj minut kasneje je Ruta odzdravil pozdrav nekega mimoidočega znanca, s katerim sta se kot ribiča večkrat srečala. Po tem podravu je Ruta pometil pomorost trkala, katerega vrvi je držal sedež z nogami čez rob pomola, v rokah.

Koliko časa je tam sedel ni točno ugotovljeno. Okoli 8.15 so nekateri težki, ki so hodili ob robu pomola opazili, da plava tla pod podolom trupla morskog, ki ni dajal nobenega znaka življenja. Težki so se takoj spravili na delo in utopjenca potegnili na suho ter ga začeli z umetnim dihanjem obujati k življenju. Medtem pa je nekdo stekel v pisarno podjetja Spadaro. Trško, dež je telefonsko poklical o sebi resnega avta. Ruta je z umetnim dihanjem prišel sebi ter je začel, četudi slabo, dihati in je tudi odpiral oči. Ko je prišel na mesto rešitve avto, so moža spravili v nosilnico in ga z vso hitrostjo odpeljali proti bolnišnici. Zato je nesreča med prevozom umrl. Zdravniku v bolnišnici ni ostalo drugega kot izstaviti potrdilo o nastopu smrti zaradi utopitve.

Ker Ruta ni imel pri sebi nobenega dokumenta, ga spočetka niso mogli identificirati. Policijski organi so zato telefonsko poklicali v bolnišnico kontrolorja Avgusta 32-letnega Ferruccia Razmana iz Ul. Sterpeto 4, ki je v mrtvecu spoznal Ruta.

Policija je uvedla preiskavo, da ugotovi vzroke nesreče, vendar so do sedaj ugotovili le, da ni nihče v morje. Zelo verjetno je, da je mož med ribolovom postal nepričakovano slabo in da se je zaradi tega, kar seveda ni bilo težko,

Nastop tržaških pevskih zborov na Okroglici

Praznovanje 10. obletnice ustanovitve IX. korpusa bodo tržaški pevski zbori proslavili s samostojnim nastopom na prireditvi na Okroglici. Zato naj se tega nastopa na Okroglici udeležijo čimveč pevcev in pevk.

NAVODILA PEVSKIM ZBOROM:

1. Pevski zbori naj ponovijo pesem »Le vkup uboga gmalna« ter pesem »V nove zarje«.
2. Odbori pevskih zborov naj pravčasno preskrbijo pevcem potna dovoljenja.
3. Skupna pevska vaja bo 6. septembra zjutraj na Okroglici med 7. in 9. uro. Udeležijo naj se vsi pevc!

SHPZ

Pomoč žrtvam potresa v Grčiji

Tržaški industrijski so darovali za žrtve potresa na Jonskih otokih pol milijona lir. Prebivalci silosa so prispevali li novih 29.700 lir. Z novimi prispevki je dosegla vsota doslej zbrane denarja 1 milijon 960.800 lir.

UKAZ ZVU ŠT. 112 O SPREMEMBI PREDPISOV POMORSKE PLOVBE

Priložnostni pristaniški delavci so doživeli ponovno krivico

Z ukazom ZVU so dvignili starostno mejo za sprejem v pristaniške družbe na 43 l., kar pa ni dovolj, ker bo še mnogo delavcev ostalo izven družb

Zavezniška vojaška uprava je začela izprazniti predpise za izvajanje zakonika o pomorski plovi, ugotovljenega z ukazom ZVU št. 112 dne 5. januarja 1953 na angloameriškem področju Svobodnega tržaškega ozemlja. V ta namen je bil podpisani 18. avgusta ukaz ZVU št. 112, ki je stopil v veljavo z dnem objave v Uradnem listu.

Po tem ukazu bo najvišja dopustna starost za vpis v tržaški spisek stalnih pristaniških delavcev — kar bo omejeno na samo na prihodnji razpis — 43 let. Vendar pa ne bodo prepuščeni posebne pravice, določene po posebnih zakonih.

S tem ukazom je ZVU torej spremenila določbe pravilnika o izvajanju zakonika o pomorski plovi, ki ga je raztegnila 5. januarja na naše ozemlje. Ta zakon vsebuje namreč tudi določbe o delu v pristaniščih.

Sprememba pravilnika je v tem, da se podaljšuje starostna doba priložnostnih delavcev za sprejem v pristanišče od 35 na 43 let, in sicer omejeno na prvi prihodnji razpis. O razpisu tega zakona delavci v prihodnosti ne bodo imeli, kar pa je vsekakor v njihov interes.

Med delom pri krožni žagi je včeraj popoldne 25-letni Marcello Vidali po nesreči vstalil roko med pas in motor, pri čemer se je močno poranil po palcu leve roke. Zaradi tega je bil preveč prizadet, da bi se sam spopadel s poškodbo. Samokres je bil sicer prazen, vendar so v istem času našli tudi 21 nabojev. Dekle so takoj zasilili in ta je izjavila, da sta samokres in suknjič last nekega Jakoba, ki ji je pomagal pri begu. Medtem ko so dekleta zadržali na policiji, pa se je neki begunec ustavil pri agentu, ki je ustrelil v njega. Pri slednjem napadu na Narodni center na Opčinah. Begunec je moral postaviti vprašanje, če je morda opazil dve dekleti. Ta je odgovoril pritrdilno in obenem pojasnil, da so ju aretirali kot so našli pri eni samokres. »Veste, moge bi se kaj oborožiti?« mu je agent nepričakovano zastavil vprašanje. »Seveda, saj je moj« je brez obotavljanja odgovoril begunec. To je agentu zadostovalo, da je fanta aretirati in ga odpeljal na poveljstvo.

Begunec, katerega so takoj zasilili, se je izgovarjal, da je pred njim odšel proti Postojni, odkoder je hotel pripeljati dekleti čez mejo. Tu je dobil od nekega prijatelja samokres katerega je dal v shrambo dekletom.

Druška razprava je končala z izjavo predsednika, da bodo proti beguncu uvedli kazenski postopek ter je odločil, da bo ostal Milharčič do razprave v zaporu.

Ko sta begunca Emil Tavčar in Milan Šuban pred dnevi sedela v neki mavhinski gostilni sta z začudenjem opazila, da se na peči suši 1.000 lirski bankovci. Fanta sta denar ves čas opazovala in ko sta plačala, sta odšla je, sedaj pa sta tu, da bi se izgovarjali, da sta bila nezvesta. Gostilničar je opazil izginotje denarja in ker je zasumil v begunca je stekel za njima. Našel ju je v drugi gostilni, ko sta prav z njegovim bankovcem plačevala račun. Odkradeni gostilničar je seveda takoj policijo prijavil in agente, ki so oba fanta aretirali in ju prijavili sodišču. Čeprav so okoliščine proti njima, sta begunca trodatrno zanikala tatvino. Predsednik je oba izpustil na začasnno svobodo ter odločil, da bosta v naslednjih dneh sojena.

2 romunski in neki madžarski begunec so se nekega dne domeni, da bi ilegalno zapustili naše ozemlje in se podali v Nemčijo, kjer sta imela, da bodo dobili zaposlitev. Kakor domeničen so se vsi odpravili na pot in srečno šli preko meje. Iz Tržiča jih je pot peljala

Na sedežu Zveze partizanov STO zbrali bivši borci prekomorskih brigad, da se pogovorijo o pripravah za proslavo partizanskega dneva 12. 8. obletnice nastajanja Primorske na Okroglici. Zbrane borce je v imenu glavnega odbora Zveze partizanov STO pozdravil tov. Franc Stoka. V kratkem nagovoru je tov. Stoka orisal najprej potek dosežanih priprav za izlet na Okroglico. Poudaril je, da je našo ljudstvo, posebno pa bivši borci in aktivisti z zares množičnim vpisovanjem za udeležbo na taboru na Okroglici pokazalo, da je v njem vedno živ spomin na slavne dni naše vstaje in borbe in da je pomembno na našo junakaštvu in preteklosti. Zaradi velikega števila prijav za Okroglico prav v zadnjih dneh, je Zveza partizanov morala celo podaljšati čas vpisovanja za nekatere dni, da se omogoči udeležba na taboru res vsem. Tudi posebno bivši borci in med njimi se prav posebno mno borci prekomorskih brigad imajo v zvezi z obletnico herojskih dni naše borbe še posebno dolžnost, da namreč z osebnimi stiki s soborci, ki so danes pod vplivom raznih političnih stavov nekako ob strani, ki pa so ponosni na svojo borbeno anti-fašistično preteklost, znova pritegnemo v svoje vrste. Dejstvo je namreč, da je sama želja po udeležbi na taboru na Okroglici privedla mnoge tovarše, posebno iz vrst delavstva v Trzinu in drugod ki so doslej stali ob strani od tega, da se vsi vpisali za izlet, kajti v njih je bolj kot kdaj prej oživel spomin na čase borbe in se utrdil ponos na lastno borbeno preteklost.

O vsem tem se je med zbranimi borci prekomorskih brigad razvila plodna diskusija. Na povabilo občinskega odbora Zveze borcev NOV iz Postojne se bo pevske zbori »IVAN VOJKO« s Proseka - Kontovela udeležili odkritja spominske plošče padlim borcem, ki bo 30. avgusta v Postojni ob 9. uri ob priliki zbora prekomorskih brigad.

K odkritju plošče je omenjeni odbor povabil tudi svoje padlega anti-fašističnega prvoborca DRAGA RUPLA s Proseka, katerega so fašisti ustrelili septembra 1943 v Postojni.

Tu bomo združeni s soborci iz svobodne domovine obujali spomine na slavne dni naše borbe, ko smo se enotni z orožjem v roki borili proti fašističnim in nacističnim okupatorjem za narodno in socialno svobodo naših narodov.

Tovariši, naš poziv je namenjen vsem, ne glede na trenutno politično opredeljenost posameznikov, vsem, ki so ponosni na svojo borbeno preteklost, na svojo pripadnost slavni prekomorski brigadi in v sklopu velike partizanske borbe.

Pozdravljamo vas z našim starim partizanskim pozdravom.

Smrt fašizmu — Svoboda narodu.

Med lovljenjem rib padel v morje in utonil

Kljub temu, da je z umetnim dihanjem prišel sebi, je med prevozom v bolnico umrl

Včeraj jutraj nekako ob pol osmih se je 61-letni turist Avgusta Felice Ruta iz Stare Istrske ceste vreden na pomol v lesnem pristanišču pod Škedenjem nasproti tovarne Gaslini in kot strasten ribič lovil ribe. Poleg sebe je postavil torbo s tramvajskimi listki in na sebi je imel dežna, kajti kasneje bi moral nastopiti službo. Nekaj minut kasneje je Ruta odzdravil pozdrav nekega mimoidočega znanca, s katerim sta se kot ribiča večkrat srečala. Po tem podravu je Ruta pometil pomorost trkala, katerega vrvi je držal sedež z nogami čez rob pomola, v rokah.

Koliko časa je tam sedel ni točno ugotovljeno. Okoli 8.15 so nekateri težki, ki so hodili ob robu pomola opazili, da plava tla pod podolom trupla morskog, ki ni dajal nobenega znaka življenja. Težki so se takoj spravili na delo in utopjenca potegnili na suho ter ga začeli z umetnim dihanjem obujati k življenju. Medtem pa je nekdo stekel v pisarno podjetja Spadaro. Trško, dež je telefonsko poklical o sebi resnega avta. Ruta je z umetnim dihanjem prišel sebi ter je začel, četudi slabo, dihati in je tudi odpiral oči. Ko je prišel na mesto rešitve avto, so moža spravili v nosilnico in ga z vso hitrostjo odpeljali proti bolnišnici. Zato je nesreča med prevozom umrl. Zdravniku v bolnišnici ni ostalo drugega kot izstaviti potrdilo o nastopu smrti zaradi utopitve.

Ker Ruta ni imel pri sebi nobenega dokumenta, ga spočetka niso mogli identificirati. Policijski organi so zato telefonsko poklicali v bolnišnico kontrolorja Avgusta 32-letnega Ferruccia Razmana iz Ul. Sterpeto 4, ki je v mrtvecu spoznal Ruta.

Policija je uvedla preiskavo, da ugotovi vzroke nesreče, vendar so do sedaj ugotovili le, da ni nihče v morje. Zelo verjetno je, da je mož med ribolovom postal nepričakovano slabo in da se je zaradi tega, kar seveda ni bilo težko,

ker je z nogami visel čez pomol, zvrnil v morje.

Pokojni Ruta zapušča ženo in tri otroke.

Zastrupitev zaradi rane s steklenim drobecem

S prognozo okrevanja v 20 dneh, seveda ne bo komplikacij, so včeraj zgodaj jutraj sprejeli na I. kirurški oddelku 40-letnega Bruna Misalića iz Sv. M. M. Sp. 162.

Misalić je v bolnici izjavil, da se je pred 8 dnevi med delom na svoji nivi, ki je nato razpadla, razkužil s steklenim drobecem. Rano si je takoj razkužil, vendar je kasneje vseeno nastala zastrupitev.

Poleg tega je treba upoštevati neurejene razmere med vojno in po vojni, kar je poslednji ukaz ZVU tudi storil. Če namreč primerjamo zakonik o pomorski plovi, ki ga raztegnila 5. januarja na naše ozemlje, ta zakon vsebuje namreč tudi določbe o delu v pristaniščih.

Sprememba pravilnika je v tem, da se podaljšuje starostna doba priložnostnih delavcev za sprejem v pristanišče od 35 na 43 let, in sicer omejeno na prvi prihodnji razpis. O razpisu tega zakona delavci v prihodnosti ne bodo imeli, kar pa je vsekakor v njihov interes.

Med delom pri krožni žagi je včeraj popoldne 25-letni Marcello Vidali po nesreči vstalil roko med pas in motor, pri čemer se je močno poranil po palcu leve roke. Zaradi tega je bil preveč prizadet, da bi se sam spopadel s poškodbo. Samokres je bil sicer prazen, vendar so v istem času našli tudi 21 nabojev. Dekle so takoj zasilili in ta je izjavila, da sta samokres in suknjič last nekega Jakoba, ki ji je pomagal pri begu. Medtem ko so dekleta zadržali na policiji, pa se je neki begunec ustavil pri agentu, ki je ustrelil v njega. Pri slednjem napadu na Narodni center na Opčinah. Begunec je moral postaviti vprašanje, če je morda opazil dve dekleti. Ta je odgovoril pritrdilno in obenem pojasnil, da so ju aretirali kot so našli pri eni samokres. »Veste, moge bi se kaj oborožiti?« mu je agent nepričakovano zastavil vprašanje. »Seveda, saj je moj« je brez obotavljanja odgovoril begunec. To je agentu zadostovalo, da je fanta aretirati in ga odpeljal na poveljstvo.

Begunec, katerega so takoj zasilili, se je izgovarjal, da je pred njim odšel proti Postojni, odkoder je hotel pripeljati dekleti čez mejo. Tu je dobil od nekega prijatelja samokres katerega je dal v shrambo dekletom.

Druška razprava je končala z izjavo predsednika, da bodo proti beguncu uvedli kazenski postopek ter je odločil, da bo ostal Milharčič do razprave v zaporu.

Ko sta begunca Emil Tavčar in Milan Šuban pred dnevi sedela v neki mavhinski gostilni sta z začudenjem opazila, da se na peči suši 1.000 lirski bankovci. Fanta sta denar ves čas opazovala in ko sta plačala, sta odšla je, sedaj pa sta tu, da bi se izgovarjali, da sta bila nezvesta. Gostilničar je opazil izginotje denarja in ker je zasumil v begunca je stekel za njima. Našel ju je v drugi gostilni, ko sta prav z njegovim bankovcem plačevala račun. Odkradeni gostilničar je seveda takoj policijo prijavil in agente, ki so oba fanta aretirali in ju prijavili sodišču. Čeprav so okoliščine proti njima, sta begunca trodatrno zanikala tatvino. Predsednik je oba izpustil na začasnno svobodo ter odločil, da bosta v naslednjih dneh sojena.

2 romunski in neki madžarski begunec so se nekega dne domeni, da bi ilegalno zapustili naše ozemlje in se podali v Nemčijo, kjer sta imela, da bodo dobili zaposlitev. Kakor domeničen so se vsi odpravili na pot in srečno šli preko meje. Iz Tržiča jih je pot peljala

S SEJE DEVINSKO - NABREŽINSKEGA OBČINSKEGA SVETA

OBČINA MORA PRVENSTVENO ODLOČEVATI pri dodeljevanju stanovanj v ljudskih hišah

Na seji so izvolili štirčlansko komisijo, ki bo zastopala mnenje občinskega sveta na ravateljstvu IACP. Odboreni odstopi in prodaje zemljišč

Sinoči je bila v nabrežinskem svetovnem izrednem seji občinskega sveta devinsko-nabrežinske občine, na kateri so svetovalci razpravljali o odstopu občinskih zemljišč. Ustanovi za gradnjo ljudskih hiš ter nekaterim zasebnikom.

Zupan je takoj v začetku povedal, da je načelnik oddelka za javna dela pri ZVU zavrnil soglasno sprejet sklep občinskega sveta glede dodelitve stanovanj v ljudskih hišah, ter pripomnil, da bi bilo treba predložiti sklep občinskega sveta za odstopitev dveh zemljišč, na katerih bi Ustanova za gradnjo ljudskih hiš zgradila dve šeststanovanjski poslopji, pod pogojem, da bi se bil prejšnji sklep občinskega sveta o stanovanju dodeljeval občinski odredi. Ta sklep je bil sprejet zaradi tega, ker je dosedanja praksa

pokazala, da je komisija IACP doslej dodeljevala stanovanja vsem priselencem, medtem ko za domačine ni bilo prostora. Na ta način seveda ni bilo mogoče ublažiti stanovanjske krize ter je bil občinski svet pripravljen, da podpre upeke, ki naj zagotovijo

DRŽNI PODVIGI PRIMORSKEGA LJUDSTVA

KO JE GORELA
Postojnska jama

Bilo je v marcu leta 1944, ko je XXXI. divizija IX. korpusa krenila iz Orlje na Vrhovo dolino. Naša minirna skupina, ki je štela 10 moških, je bila v sestavi XVI. brigade Janka Premrla-Vojaka. Hodili smo ponoči čez Orlje, naš cilj je bil Nanos. Bil je to dan, ko smo prišli na določeno mesto.

Kar je bilo nas minirnih, smo legli k počitku, v spali smo dolgo. Popoldne je prišel v Staba divizije Srečko Tutar, doma iz Idrije. Dejal je: Imam naročilo iz Staba XXXI. divizije od načelnika iztoka. Za neko akcijo gre, ker bi rabili tri prostovoljce. Takoj smo dobili še dva prostovoljca. Vsi trije smo bili večerji v Stabi divizije. Tudi nismo vedeli, kakšna akcija nas čaka. Težko smo dočakali trenutek, ko so nas poklicali v sam stoji divizije. To je bila redkost in takoj mi je šinilo v glavo, da gre to pot res za posebno akcijo. Tovarš iztok nam je takole razložil: «To varši, gre za Postojnsko jamo, v katero so Nemci spravili 20 vagonov bencina, hoteli ga zasnovati pred napadom našega in zavezniškega letalstva. Bencin je treba uničiti».

Dobiti smo skico, po kateri naj bi akcijo izvedli. Bilo mi je jasno, da bo treba izpostojiti eno najljubših in najvarnejših divizij.

Ob 9. uri zvečer smo bili vsi zbrani — 23 moških. Ko smo krenili, je bil že mrak. Nismo je bilo oblačno, tako da je bila tema še večja. Močnejši smo stopali od dolgi vrsti za vodnikom. Hodili smo naglo, brez besed, težko obloženi kot muhe. Sem in tja je kdo nas udaril s svojim orožjem od orodja, da je lahko zaspenkotalo. Hodili smo se ustavili, minirni smo odšli naprej. Vodnik nam je pokazal položaj. Vrhov v jamo nam je dal 400 m. Približno tako dolgo, da smo postali zaseda, nato smo postali zaseda, nato smo postali zaseda.

Komandir zaščitne čete je bil naprej izveden, ki je upošteval, da je pot prosta. Med tem smo se ustavili na prvi strani vhoda v jamo. Delci v grmovju mi močnejše spuščali. Ko je bilo vse v rednem, smo šli naprej in se nemudoma znašli pred vhodom, ki je bil obrabljen z grmovjem in visokimi smrekami in kjer smo takoj ob vstopu naleteli na prvo oviro. Jami so Italijani namreč zaprli s težkimi palicami, ki jih je bilo treba odstraniti. Najprej smo izšli iz blonit klučavice. Vhod je bil prost. Stopili smo v jamo. Ostali smo in poslušali, a nič se ni zgodilo. V tihino so namarale same kapljice vode, ki so v predstih padale iz stropa na tla.

Šli smo dalje. Poleg vodnika je bila z nami še mitraljezka trojka za zaščito, dimerska ter Srečko, Tomo in Jaz. Vodnik je prižgal karbidno svetlobo, mi pa svoje žepne svetilke.

V rovi, kamor smo zavili, nas je prestregla druga ovira — železna vrata, ki so bila zaklenjena. Brez besed smo se lotili dela. V nekaj minutah je bila ključavnica odprta, vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla.

Prišli smo do vrata, ki je bilo iz kovine. Pred vrati je bilo veliko svetlobo. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla.

Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla.

Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla.

Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla.

Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla. Vrata so se odprla.

XIV.

Jasno je bilo, da so Angličani takrat vodili svojo politiko nasproti Jugoslaviji, ki je popirala strujo, ki je bila naklonjena kralju Petru, oziroma Mihajloviču.

Posebno so Angličani v četni računali na nas Primorce, zaradi naše globoko čutenosti, zaradi zavesti, da bi nam zagovorili in prevzeli so poslali nekoga dne k nam višjega oficirja »kraljeve vojske v Kairu«.

Vzdož glavne poti, ki je delila taborišče, smo stali v spalnju in nemo gledali spodaj oficirja — ki je oblačno stopal in se napačno oziral na desno in levo ter iskral s pogledom nekaj, česar ni bilo. Le doli na samem koncu taborišča je našel. Tam ga je navdušeno sprejel nekaj desetih njegovih četnikov. Ko se je vračal je bil vidno slabše volje, ki se je v vsakim koraku stopnjevala. Četniki so mu vzklikali svoje, mi, se razumemo, jim nismo ostali dolžni in doli smo prišli visokemu gostu, da jih je silkal vsake sorte. Primorci smo mu jasno in glasno povedali: «Nočem kralja! — Hočem svobodo!»

IZ SLAVNIH DNI...

(Nadaljevanje na 4. strani)

IZ ZVEZE MED ALKOHOLOM IN KISLINO SE RODIJO UMETNA VLAKNA

Zgodovina terilena

Za nylon, ki je prvo sintetično vlakno, se imamo zahvaliti enemu najslavnejših ameriških kemikov, pokojnemu W. H. Carothersu - Tereftalska kislina, ki jo uporabljajo pri proizvodnji terilena, je do Carothersovega poskusa pomenila komaj kaj več kot laboratorijsko zanimivost

Kemični postopek

V brezbarvno tekočino v epruveti so natresli bel prašek. Nato so začeli mešati počasi segrevati, da je začela vreti. Počasni pripenja bel prašek izginjati, ko popolnoma izgine, povečajo temperaturo, da bi destilirali, kar se da destilirati. Ob nadaljnjem segrevanju postane tekočina najprej lahka in redka potem pa vedno bolj gosta in podobna brezbarvnemu sirupu, čeprav so povečali vročino že na skoraj 300. Celzija, to je trikratno vrelišče vode. Končno nastopi trenutek, ko se ob dotiku tega vročega sirupa s papličico povleče zanj iz epruvete tanka nit, ki se takoj strdi. Če jo primemo na obeh koncih, jo z lahkim raztegnemo do štirikratne prvotne dolžine a ne več. Tako raztegnjena nitka je zelo odporna in prožna ter jo lahko tudi večkrat zavozlamo, ne da bi se struktura.

Stvari so se odigravale približno takole:

pretgala. Zelo odporna je tudi proti vročini. Na prvi pogled bi mislili, da lahko napravimo iz nitke te vrste kos blaga... morda celo obleko čez bi nitke lahko obarvali, da ne bi ostale bele. Praktično smo torej prišli do mnogo obetavnejšega umetnega vlakna, v zamisli, ki so jo hoteli preizkusiti, je bilo torej vendarle nekaj pozitivnega.

Novo vlakno so krstili za terilen.

Nikiste molekule

Vsa vlakna, pa naj jih izdelajo v epruveti, kot na primer terilen ali rastlinska kot na primer bombaž in lan, ali živalska, kot na primer volna, imajo skupni dve lastnosti, kar se tiče njihove notranje strukture.

Geometrična struktura

Druga lastnost, skupna vsem vlaknom, je geometrična razvrstitev njihovih dolgih molekul. Te se razvrstijo podolgovle in konci enih se čisto slučajno navežejo na konec drugih, kakor pa pride. Ta razvrstitev molekul daje vlaknu veliko trdnost, posebno če se molekule razvrstijo strnjene in sklopene, tako da se pri raztegu vlakna ne odločijo podolgovle druge od druge. Nitko, ki smo jo pri opisnem poskusu dobili iz epruvete, raztegnemo na štirikratno dolžino. Dejansko nismo napravili drugega, kakor da smo naravnali dolge molekule ter jih razpeli tako, da so se vzporočile med seboj, da je nizal skupaj veliko število malih molekul posebne vrste sladkorja, imenovanega glukozna. Kako ta proces poteka je še vedno skrivnost. Dejstvo je, da so osnovnega pomena pri pripravi izdelave rajona orjaške molekule celodolne in ne molekule glukozne. Ravno zaradi tega rajona ne

moremo uvrstiti med prava umetna vlakna. Narava sama je združila posamezne dele; mi smo jih samo drugače razvrstili.

Nylon

Ce vzamemo alkohol, n. pr. etilni in ga segrevamo skupaj z ocetno kislino, se voda izloči preostali delci obeh molekul pa se združijo v etilni acetat. Ameriški kemik Carothers je hotel odkriti, kaj bi se zgodilo, če bi napravil poizkus z alkoholom, ki bi imel dvakrat večjo sposobnost spajanja s kislino, in s kislino, ki bi dvakrat bolj vezala alkohole. Takega problema bi se lahko lotili kateri koli študent prvega letnika organske kemije, toda dotlej ni prišel nikomur na misel. Carothers pa je slutil, da bo nudilo v teh okoliščinah nadaljnje sprejemanje molekul v verige številne možnosti. Upravičenost te svoje zamisli je dokazal s številnimi poskusi, n. pr. s tistimi, ki smo ga opisali. Pri njih je odkril razlano sintetično vlakno. Na žalost pa vlakna, katere je dobil s spajanjem alkohola in kislin, niso imela praktičnega pomena, ker so bila topljiva že pri malenkostnih temperaturah. Zato je pri svojih nadaljnjih poskusih popolnoma opustil alkohole in jih nadomestil s podobnimi snovmi, imenovanimi diamini, ki vsebujejo namesto kislika dušik. Pri poskusih z diamini je Carothers dobil druga vlakna, ki so se začela topiti ali mečati šele pri vročini 200 stopinj Celzija. Tako je prišel do svojega velikega odkritja, do nylona, ki je prvo sintetično vlakno v pravem pomenu besede.

Na milijone ton terilena

Ceprav je bilo Carothersovo delo uspešno, je vendar prava veličina tega slavnega znanstvenika v važnosti njegovih odkritij za splošno uporabo.

Na področju sintetičnih smol so bili Carothersovi diamini tak posebna značilnost, ki kasneje tereftalska kislina. Kemiki vsega sveta pa so še vedno na delu, da odkrijejo nove take snovi.

Medtem pa koristno uporabljamo te, ki se jih je že posrečilo izdelati. Dandanes terilena ne vlečejo več s palčico iz epruvete, ampak ga v velikih količinah izdelujejo z drugim in kompliciranim strojnim parkom. V gradnji so ogromne naprave za več milijonov funtov šterlingov, s katerimi bodo izdelali letno na milijone ton tega umetnega vlakna. Preprost poizkus pred desetimi leti, ki je uspel, se sedaj spreminja v obsežno in zahtevno industrijsko stvarnost. Upajamo, da bo to pripomoglo k večji blaginji nas vseh.

Tereftalska kislina

Kar se tiče alkohola ni nobene dvoma, ker gre pri tem za zelo navadno vrsto alkohola, ki jo uporabljajo v avtomobilih.

PRED PRAZNIKOM PRIMORSKE

Priprave na veliki sprejem

«Halo, halo! Je tam štab za proslavo na Okroglici? Tu Ptuj. Imamo prijavljenih že čez tisoč ljudi. Kako bo s posebnimi vlakni?»

«Halo! Imate še kaj značek? Pošljite jih še nekaj tisoč v Sežano!»

«Poslali smo vam 13 delavcev za Okroglico iz Kopra...»
«Naša kulturna skupina bi rada nastopila na Okroglici...»
Tako neprestano zvonijo telefoni v osrednjem štabu za veliko proslavo Primorske, ki se nastani v veliki stavbi okrajnega ljudskega odbora v Novi Gorici. Iz vse Primorske in tudi iz vse Slovenije vodijo sem niti priprav za veliko primorsko proslavo. Tu se sedaj dela noč in dan s polno paro, da bo proslava na Okroglici res potekala v najlepšem redu. Niso manjše solze, preskrbeti za prevoz, hrano, prenočišča, namestitev 200.000 ljudi. V štabu najdemo sklonjene nad velikimi načrti Okroglice, nad poročili s kopico številki poznane

borce, organizatorje osvobodilne borbe na Primorske; tov. Greifa, Rudija Kodriča, tov. Ježa in Davorina in še več drugih. Dela imajo vsi polne roke.

Te dni so izdali že prve biltenne, polne podatkov in obvestil o pripravah za slavo na Okroglici.

Mesto za 200.000 prebivalcev

Sredi godne jase se vleče črna dim iz velike vojaške poljske kuhinje. Prijeten vonj po dišeči obari mi udari v nos. Malo naprej zagledam še nekaj kotlov in ob njih dekleta s kuhinjskimi, na mizi pred njimi pa velike kose mesa. Vse je videti tako, kot so bile nekdaj kuhinje pri partizanih. Na Okroglici sem, tu vlada že takšno partizansko vzdušje. Toda to je za enkrat le za delavce. Okrog 150 jih je že tu iz vse Primorske. Eni postavljajo zadnje stebre za 1700 m dolg daljnovid, ki so ga speljali z glavne goriskega daljnovidu. Tudi glavna transformatorska postaja že stoji. Iz nje grede žice nizkega omrežja na vse strani — 14 km po dolgem in počez, na velikanskem 400.000 kv. m velikem prostoru. Povezovali bo nad 1500 žarnic, številne zvočnike, kinoparalele itd.

Malo naprej je razrita zemlja. Delavci polagajo v izkopane jame vodovodne cevi. Dober kilometer so jih že položili. Te bodo zadostile potrebam po vodi za veliko množico več kot 200.000 ljudi.

Spodaj na travniku srečam skupino delavcev lesno-industrijskega podjetja Ajdovščina. Težke trame prenašajo ter jih zabijajo v zemljo. Sedem metrov visoko tribuno gradijo. Povprašam jih, zakaj tako hitijo. «Čaka nas je polno dela. Postaviti moramo na nad 120 m lahkih lesenih hišic-stojnic, ki bodo skrbele za preskrbo velikanske množice.»

Sonce je prav na vrhu neba in silno pripeka. Na polju pred tribuno pa primorski kmet marljivo koplje krompir. Poleg njega mlajši fant, verjetno njegov sin, spravlja z netirno druge pridelke. Po drugih primorskih vaseh v takšni vročini nisem videl ljudi na polju. Za to je krasen primer molekularne tehnike. Obe atomski skupini, ki se spajata z alkoholom za sestavo verige, sta točno nasproti druga drugi in struktura kisline predstavlja tako prijetno simetrijo. To kislino imenujejo tereftalska kislina, doklji so jo že pred skoraj sto leti, toda vse do pred kratkim je pomenila komaj kaj več kot laboratorijsko zanimivost. To pa še ne pomeni, da jo je težko izdelovati. Zaradi slabe praktične uporabnosti se je ni izplačalo pridobivati. Težko, da je bilo ob času pri omenjenega poskusa v epruveti na vsem svetu kaj več kot le nekaj kilogramov.

Na milijone ton terilena

Ceprav je bilo Carothersovo delo uspešno, je vendar prava veličina tega slavnega znanstvenika v važnosti njegovih odkritij za splošno uporabo.

Na področju sintetičnih smol so bili Carothersovi diamini tak posebna značilnost, ki kasneje tereftalska kislina. Kemiki vsega sveta pa so še vedno na delu, da odkrijejo nove take snovi.

Medtem pa koristno uporabljamo te, ki se jih je že posrečilo izdelati. Dandanes terilena ne vlečejo več s palčico iz epruvete, ampak ga v velikih količinah izdelujejo z drugim in kompliciranim strojnim parkom. V gradnji so ogromne naprave za več milijonov funtov šterlingov, s katerimi bodo izdelali letno na milijone ton tega umetnega vlakna. Preprost poizkus pred desetimi leti, ki je uspel, se sedaj spreminja v obsežno in zahtevno industrijsko stvarnost. Upajamo, da bo to pripomoglo k večji blaginji nas vseh.

Tereftalska kislina

Kar se tiče alkohola ni nobene dvoma, ker gre pri tem za zelo navadno vrsto alkohola, ki jo uporabljajo v avtomobilih.

Kulturne drobtine

Ameriško-italijanske kulturne zamenjave

Kot poročajo, se bosta v kratkem podala v Evropo dva ameriška znanstvenika, profesor mikrobiologije, dr. Stuart Mudd, in profesor dermatologije in mikrobiologije, dr. Edward Delameter, oba člana proforskega zbora medicinske fakultete pennsylvanske univerze. Udeležila se bosta treh velikih mednarodnih zdravniških zborovanj v Evropi in to kongresa mikrobiologov v Londonu, mednarodnega kongresa genetikov v Belgiji in kongresa biološke znanosti v Nizzi.

Profesorica etruskologije na univerzi v Firenci, Luisa Banti, bo v novem akademskem letu kot prva tujka inštruktorka na Barnardovem Collegeu v New Yorku predavala o etruski kulturi. Pred vsem hoče preskusiti teorije o poti, po kateri je v IX. stoletju prišel malo znani zvernovski narod Cenvov na Norveško in tu napadel Norvežane. Svoje potovanje je namočil profesorica Ross z mnogimi dolomi iz Narvika, večino poti pa namerava napraviti peš in živeti izključno med Laponci. Ross je prepričan, da vodi čez gore tovarna pot, po kateri so prišli Cveni in ki jo hoče najti. Ross je že objavil knjigo in razne članke o bojih devetega stoletja v teh krajih. Na razdaljo 34.000 milj zemljevid teh krajev iz leta 1870 in kaže, da po tem letu ni noben Evropejec obiskal tega področja. Ross govori 15 jezikov in zato pač ne bo imel težav glede sporazumevanja z domačini.

Po neznanih pokrajinah Laponske

Profesor lingvistike na birminghamski univerzi, Alan Ross, preživlja svoje letnišne počitnice v Laponskem, kjer raziskuje malo znane kraje. Pred vsem hoče preskusiti teorije o poti, po kateri je v IX. stoletju prišel malo znani zvernovski narod Cenvov na Norveško in tu napadel Norvežane. Svoje potovanje je namočil profesorica Ross z mnogimi dolomi iz Narvika, večino poti pa namerava napraviti peš in živeti izključno med Laponci. Ross je prepričan, da vodi čez gore tovarna pot, po kateri so prišli Cveni in ki jo hoče najti. Ross je že objavil knjigo in razne članke o bojih devetega stoletja v teh krajih. Na razdaljo 34.000 milj zemljevid teh krajev iz leta 1870 in kaže, da po tem letu ni noben Evropejec obiskal tega področja. Ross govori 15 jezikov in zato pač ne bo imel težav glede sporazumevanja z domačini.

Keltski kongres v Edinburgu

Ameriški odbor za pospejevanje prijateljskih odnosov med študirajočo mladino sporoča, da bo v prihodnjem akademskem letu študiral na ameriških univerzah 34.000 mladnih tujcev. V tem številu so všteti dijaki iz 125 dežel. Mnogokateri med njimi bodo gostje ameriških družin, katerih sinovi in hčere bodo živeli v njihovih družinah v tujini. Omenjeni odbor je zasebna organizacija, ki pospešuje mednarodne razumevanje s tem, da sponažuje tujim dijakom v Združenih državah.

Dve filmski premieri v Edinburgu

Ob otvoritvi edinburskega filmskega festivala, 23. avgusta bo na sporedu britanska premiera dveh novih filmov: Walt Disneya film iz narave »Olimpijski los« in biografski film »Martin Lutera«. Prvega je izdelal Walt Disney na Olimpijskem otoku v državi Washington, drugega pa so vrteli po glavnih krajih, kjer je živel in deloval protestantski reformator, po mestih gradovih in cerkvah Zahodne Kemije. Kot je znano, je izdelala film o Lutru neka ameriška filmska družba, financirala pa ga je šest luteranskih verskih skupnosti v Združenih državah. Na slovno vlogo v filmu igra Niall MacGinnis.

V ZDA študira 34.000 tujcev

Od 12. do 19. avgusta se je v Glasgowu na Škotskem vršil sedemdeseti »Keltski kongres«, ki se ga je udeleževalo okoli sedemdeset zastopnikov, v glavnem znanstvenikov, iz Britanije, Cornwala, Walesa, otoka Mana in Škotske. Predavanja in razpravljanja so se vse dni vršila v akademski, tajniki poznanejših odsekov šestih rodov, njih skupin pa so poročali v keltskimi. Predavanja so bila v glavnem posvečena zgodovinskimi in jezikoslovnim vprašanjem, o katerih so govorili največji sodobni britanski strokovnjaki. Kongres se je vršil v zvezi z razstavo keltske literature, na kateri so razstavljena mnoga dragocena dela stare keltske literature iz zasebnih zbirk. Poleg tega je ta mesec v Glasgowu odprta tudi izstava stare škotske domače obrti in umetnosti.

Prenosna jeklena pljuča za vsakogar

Ameriška zveza dela (AFL), je izdelala akcijo, s katero bodo v teden prve pomoči podarili bolnišnicam, sanatorijem in reševalnim oddelkom v vseh 48 ameriških zveznih državah prenosna jeklena pljuča.

Angleško-jugoslovanska trgovina

Angleška trgovinska zbornica je te dni objavila v Londonu poročilo o angleško-jugoslovanski trgovini v prvih petih mesecih tega leta. Iz poročila izhaja, da je znašal britanski uvoz iz Jugoslavije v tem času: lesa, v vrednosti 1.400.000 funtov, železnih izdelkov, v vrednosti 3.229.414 funtov šterlingov, neželeznih izdelkov in izdelkov pa v vrednosti 703.473 funtov šterlingov.

Britanski izvoz v Jugoslavijo je dosegel v istem času in vrednost 2.600.000 funtov šterlingov. Lani v istem času je uvozila Anglija jugoslovanskega blaga za 12.700.000 funtov šterlingov. Letos je popolnoma odpadel uvoz jugoslovanskega žita, znanja pa se je tudi uvoz lesa, ki je postal se je za tretjino uvoz izdelkov.

(Nadaljevanje sledi)

Od „Battaglione Speciale“ do I. prekomorske brigade

da bi se spomnil, kje sem jo že videl... Spomnil sem se. Se v zadregu nisem utegnul priti — bila je Vojka! Naša Vojka iz Trsta... Je dobro, toda kdo bi si bil mislil, da jo bomo srečali tam, tako daleč v tujini.

Za hip se je oprostila od ostalih tovarišic, ki so jo spremljale ob vsaki strani. Vsa vesela mi je stisnila roko in me kar ni prenehala izpraševati po tem in onem in po vseh domačih, kar nas je bilo v taborišču. — Za vse se je zanimala le žal, da se dalj nismo mogli držati. Poslovila sva se prav pri srčno.

Se sem jo srečal. Vedno je bila vesela in nasmejana. Kakor so bile tudi ostale njene tovarišice, ki so potem, ko so se rešile zaporov v Trstu, prišle v taborišče. Kjer so odločne stopile v naše vrste, pripravljene se žrtvovati za veliki, skupni

ideal: za svobodo naše izmučene domovine.

Tam za judovski barak, tam so imele svoje bivališče. Kolikokrat smo šli tam misliti, kako lepo so bile poslušali, kako lepo so pele, da nas je v srce ganilo:

Danilo Karolčev

«Bičan in opljuvan ves slovenski narod, dvigne k pantu trdo pest... Partizan — partizan... Naš slovenski partizan...»

Kdo bi jih ne poslušal? Saj to ni bila več pesem Bil je izraz bolečine trpečega ljudstva.

Ve na vse to niste mislili... Mislite ste na ljudstvo, ki je jelačo v bolečinah in stiskalosti pesti, da bi za vselej strlo suženjske okove.

Da bi temu ljudstvu lepša zarja zajajala, zato si se Vojka žrtvovala...

Napeto vzdušje v taborišču je trajalo še precej časa in bi trajalo še dalje, da ni Cerčil prvo ene dni v angleški zbornici nekako »priznal« nasega Tita.

Ta vest, ki smo je bili posebno veseli, je za nas pomenila vse. Kar čez noč se je naš položaj izpremenil. Izpuštili so zaprte člane odbora. Izginile so strojne in iz stražnic in straže so privolile, da smo lahko šli skozi odprtne žične ograje do bližnje massertije, kjer smo kaj kupili.

Na glave smo si nadeli »triglavke« postali smo Titovi partizani!

Kdo bi se meril z nami? Če bi nam krono kralja Jurija postavili na glavo, bi se z njo toliko ne ponasali, kakor smo se z rdečo zvezdo.

Ko smo se sprejajali po uleah Barja in Carbonare. Bili smo kot preroljeni in čedno nekdanj »avvinzavisti« smo vendar znali čuvati čast partizana in ni ga bilo med nami, ki bi se spozabili ter popli samo čašo čez mero.

Posebno mi je ostal v spominu dogodek, ko smo se nekega popoldneva, kmalu po Cerčilovi izjavi, prvič predstavili odposlancu Titove vojske.

Postrojili smo se na igrišču in čakali, dolgo čakali. Ker ga je mogoče biti od nikoeder, (zadržali so ga menda Angličani nalašč, da bi tako pokvarili najavljen obisk) smo dobili povelje, da se razidemo in ker je bila že skoraj noč, nas je mnogo že po leglo.

Cez dobro uro so nas komandirji prebudili in nam sporočili, da je pričakovani

VREME

Vremenska napoved za danes:
Predvideva jasno vreme. —
Včerajšnja najvišja temperatura v Trstu je bila 24,3 stopinje; najnižja pa 16,2 stopinje.

PRIMORSKI DNEVNIK

Opozorjamo vas na sledeče **RADIO**
oddaje: Jug. cone Trsta: 14.30:
Naši narodni heroji: Albert Gruden-Blisk. — Trst II:
20.00: Dve skladbi iz slovenskega simfoničnega reperto-
arja. — Trst I: 21.05: G. Puccini: «Madame Butterfly».
Slovenija: 18.00: Pester spored slovenskih narodnih pesmi.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

SPOR V PREDILNICAH SE NADALJUJE

Odločen odpor delavstva
proti samovolji delodajalcevJutri v Ronk sestanek vseh predstavnikov notra-
njih komisij goriške pokrajine. Občinski odbor
iz Ronk poziva prefekta, naj posreduje v sporu

V znak solidarnosti z delav-
kami iz Ronk so včeraj stavi-
kali po imenih tudi delavci
in delavke predilnice v Pod-
gori. Od 9.30 do 14. je stavka-
la prva izmena, druga pa je
stavkala od 18. do 22.

Spor se do sedaj še ni re-
šil. Vodstvo tržaških predilnic
kljub zadnjemu predlogu sin-
dikalnih organizacij, da bi de-
lavke nastopile delo tudi pri
20 stavkah, toda s pogojem, da
pride po 48 urah v tovarno ko-
misija tehnična, ki prouči po-
goje dela ni hotelo popustiti in
vztraja še vedno na svojem
stališču, ki pomeni za delavke
novo izkoriščanje.

Ogorčenost delavstva in vse-
ga prebivalstva goriške pokra-
jine nad nepustivostjo vodstva
predilnice v Ronkah je vedno
večje. Tudi oblasti so se kon-
čno le zganile ter je včeraj
občinski upravni odbor v
Ronkah poslal goriškemu
prefektu pismo, v katerem ga
naproša, naj vodstvu tržaških
predilnic predloži neznosni go-
spodarski položaj pokrajine,
ki ga še zaostrojuje predvsem
veliko število brezposelnih, in
ki se zaradi zahtev omenjene-
ga vodstva utegne še poslabša-
ti.

Da bi prišlo do pravične re-
šitve spora v predilnici v Ron-
kah, so notranje komisije tr-
žaških ladjedelnice in predilni-
ce v Ronkah sklicale za jutri
dopolodne sestanke v Ronkah,
na katerega so povabile pred-
stavke vseh notranjih komi-
sij iz pokrajine ter vse po-
slance, ki zastopajo goriško
prebivalstvo v parlamentu. Na
seji bodo predstrelili nepravil-
ni nastop vodstva predilnice
proti uslužbenecem in nekatere
stanje notranje komisije
v Ronkah, ki ne ustrezajo sin-
dikalnim pogodbam. Ravnanje
vodstva predilnic terja enot-
nost.

PO STARIH OBČAJIH IN IZROČILIH

V okraju Sv. Roka
so živahno proslavili svoj praznikTudi ptičji semenj v znamenju
splošne gospodarske krize

Vsako leto ob prazniku svo-
jega patrona priredijo prebi-
valci okraja Sv. Roka, ki so
večidel delavci, dvodnevno
proslavo, ki privlači tudi osta-
le meščane pa tudi Furlane z
okraj Soče.

Letos so lepo očistili trg, po-
dri visoko drevo, ki je dose-
lo najbrž leto starost, ter na
igrišču Telovadnice zveze pri-
pravili velik brijar na kate-
rem se je zavrtelo mlado in
staro. V nedeljo je bil tu tudi
nastop neke furlanske folklor-
ne skupine. V ponedeljek zve-
čer pa je bilo pravo domov-
ranje, katerega so se udele-
žili v velikem številu tudi sta-
ri ljudje iz okraja. Pravijo, da
je bilo zelo veselo in jim bo
ostal praznik v spominu do
drugačnega leta.

V ponedeljek pa je bil prav
v bližini Sv. Roka na Trgu sv.

Vpisovanje
na srednjih šolah

Vpisovanje na vseh srednjih
šolah s slovenskim učnim jezi-
kom v Gorici bo od 1. do 23.
septembra. Podrobnosti o naci-
onu vpisovanja so razvidne z
razglasne deske vsake šole.

Ker rok za vpisovanje ne bo
v nobenem primeru podaljšan,
se vsem prizadetim priporoča,
da ne oblašajo do zadnjega,
na ne bo prevelikega navala in
da ne bodo primorani izgubljati
časa z dolgim čakanjem.

Izpitni na srednjih šolah

Sprejemni izpit v I. razred
nižje srednje šole (gimnazije)
in popravni izpiti na vseh
srednjih šolah s slovenskim
učnim jezikom v Gorici se
pričnejo 7. septembra ob 8.30
po vrstnem redu, ki je nazna-
čen na razglasni deski vsake
šole.

Licejska in učiteljska matura
se prične 23. septembra ob
8.30 ure.

Vpisovanje delavcev
specialistov za Belgijo

Pokrajinski urad za delo spo-
ro, da je izšla nova uredba
o najemanju delavcev-speciali-
stov, ki bi želeli oditi na delo
v Belgijo. V postev bi prišli:
traktorski, grafični in tiskar-
ski delavci, delavci lesne indu-
strije, stavbeniki, delavci elektri-
čne industrije, mehaniki. Ti
delavci ne smejo biti mlajši
od 25 let niti starejši od 40 let,
lahko so tudi poročeni, vendar

le z enim otrokom v družini.
Interesanti naj se javijo na
uradu za delo v Ulici Crispi 9
od 10. do 12. ure. S seboj mo-
rajo imeti dokumente, s kate-
rimi bodo dokazali svoj poklic
in specializacijo.

Po 15. avgustu veljajo v Go-
rici nove cene za telečje meso.
Kg najboljši vrste telečjega
mesa stane sedaj 840 lir, druge
vrste 740 lir, tretje vrste 600
lir; telečje meso brez kosti pa
je po 1.200 lir kg. Cena je pri-
bližno za 40 lir nižja od do-
sedanje.

POTROŠNIKI MORAJO PAČ BITI VEDNO ZADNJI

PROSTA CONA KORISTI
samo goriškim kapitalistomPojasnilo proste cone zaradi znižanja obro-
ka sladkorja je pravi zasmeh prebivalstvu

Ze v juniju so potrošniki go-
riške in sovedenske občine
prejeli pol kg sladkorja manj
kot po navadi. Seveda so se v
zvezi s tem širile različne go-
vorice, ki pa so bile upravi-
čene. Prosta cona je organ, ki
bi moral skrbeti za izboljšanje
življenjske ravni prebivalstva
teh dveh občin, hudo prizadetih
zaradi nove meje in slabega
gospodarskega stanja, v kate-
rem živi skoraj vse prebival-
stvo goriške pokrajine.

Ustanova proste cone je naj-
večkrat molčala, ko so ji razni
ljudje, časopisi in tudi občins-
ki svetovalec očitali, da skrbi
za prebivalstvo in s tem seveda
večji dobiček pri prodaji. To-
da to potrošniki najbrž ne bi
smelo zanimati; vsaj tako se
zdi po izjavi, ki jo je dala usta-
nova proste cone.

like, kar se tiče cene in širše
množice potrošnikov, kar po-
se tiče izdelave je precej, kaj-
ti ti imajo pri proizvodnji
manjše stroške in s tem seveda
večji dobiček pri prodaji. To-
da to potrošniki najbrž ne bi
smelo zanimati; vsaj tako se
zdi po izjavi, ki jo je dala usta-
nova proste cone.

Padec delavca
iz višine štirih metrov

V ponedeljek dopoldne se
na delu hudo ponesrečil 38-
letni Giuseppe Marini iz Ulice
Lunga 76. Delavec je bil za-
poslen pri gradnji industrijske
zole v Ulici Boschetto, nenada-
ma pa je pri polaganju druge-
lih kamnitih plošč v debelim
radstropju izgubil ravnotežje
in padel v globino 4 metrov.
V bolnici Brigata Pavia, kamor
ga pripeljali, so mu ucto-
vili hude poškodbe na hrbtu
in križu ter se bo moral zdra-
viti dolgo časa.

Vozni red

PRIHODI:

Iz Trsta: 5.30, 6.24, 7.55,
8.22*, 8.30, 10.44, 13.55, 17.06,
19.10, 20.31, 23.19
Iz Vidma: 0.23, 4.25, 6.08, 7.21,
8.29, 10.00, 13.56, 15.55, 17.10,
18.30*, 20.13, 21.24.

ODHODI:

Proti Trstu: 0.24, 6.10, 7.23,
8.33, 10.02, 13.56, 15.58, 17.12,
18.32*, 20.17, 21.26.
Proti Vidmu: 4.33, 5.23, 6.29,
7.57, 8.32, 10.48, 13.59, 16.00*,
17.13, 19.15, 20.36, 23.21.

KINO

VERDI, 17: «Blatna krinka»,
barvni film, G. Cooper.
CENTRALE, 17: «Najlepši greh
sveta», G. Marshall in D.
Robinson.
VITTORIA, 17: «Za oknicama»,
L. Amer.
MODERNO, 17: «Zvonovi Na-
gaskinjski», M. Wakahara.
LETNI, 21: «Ure so stete».

Prebivalstvo Rezije padlo
za tretjino v štiridesetih letih

1911 1921 1931 1936 1951
Pristojni prebivalci
4671 3695 3114 2994 3290
Pristojni prebivalci
2838 2796 2606 2628 3193
Zgoraj navedeni podatki so
uradni, kot jih je objavil osred-
nji urad za statistiko v Rimu,
izjemni številki, ki se nana-
šajo na leto 1951, katere smo
dobili na županstvu.

Rez je, da je na podlagi ljud-
skega štetja iz leta 1951 šte-
vilno prebivalstvo malo višje,
ker je to le prehodni pojav,
da je v letu 1952 in v prvi
polovici 1953 bilo število vso-
stev mnogo manjše od smrti
in sicer v razmerju 1:3 in je
prebivalstvo samo v tem raz-
dobju ponovno padlo za okrog
50 ljudi.

Vzroke, ki so pripeljali v ne-
kaj desetletij do tako velike-
ga padca v številu prebiva-
lstva v Reziji, je lahko najti

Tukaj, kakor po vseh drugih
občinah Beneške Slovenije, je
bilo od nekdanj v navadi sezo-
nsko izseljevanje v sosednje po-
krajine: Slovenijo, Koroško, Pri-
morsko in Hrvaško. Naši de-
lavci so odhajali spomladi in
po šest ali sedemdeset dni
odtudi so se zopet vrnili k
svojim družinam in prinesli
dovolj prihrankov za njihove
potrebe in za preživljanje čez
zimno. Edino temu zasluzku
se morajo zahvaliti Rezijani, če
so takrat razmeroma dobro ži-
veli. Tedaj je bila v tej obči-
ni brezposelnost neznana in
prebivalstvo je narasčalo. Tu-
di rezijanski stavbarstvo, ki
je danes v okras tej romanti-
čni dolini, je bilo modernizira-
no s prihranki, ki so jih realizir-
ali v teh, sedaj jugoslovanskih
deležah, ker je bila večina
jih prenosiljenih ali na novo
zgrajenih v zadnjih letih.

pred prvo svetovno vojno.
Nimamo točnih podatkov o
številu izseljencev te vrste,
vendar pa si lahko ustvarimo
približno sliko iz podatkov
ljudskega štetja iz leta 1911.
Razlika 1833 ljudi (okrog 40
odst. celokupnega prebiva-
lstva) tvorijo prav in izključ-
no moški delavci v starosti
nad 14 let, ki so našli delo in
zaslužek v zgoraj omenjenih
deležah.

Takoj po končani prvi sve-
tovni vojni se je zapirala pot
temu sezonskemu izseljevanju
in že v nekaj letih je bilo ob-
čutiti posledice, ker je takoj
začelo padati število prebiva-
lstva. To upadanje števila pre-
bivalstva je narasčalo soraz-
merno z večanjem brezposle-
nosti. Ne smemo pozabiti, da
je Rezija gozda dežela, kjer
ni rodovitne zemlje, kjer ni
razvitega poljedelstva in ne
industrije in da predstavljajo
zaposleno delovno silo edino
tisti, ki delajo izven občine.
Če v tem smislu preverimo
brezposelnost, so podatki o
ljudskem štetju precej zgo-
vorni.

(Nadaljevanje jutri)
(iz «Matajurja»)

JUGOSLOVANSKO LAHKOATLETSKO PRVENSTVO

Stalen in očiten napredek
jugoslovanske lahke atletike

Prvenstveno tekmovanje, ki je bilo v nedeljo v Mariboru, je služilo
obenem kot izbirno tekmovanje za sestavo moške in ženske repre-
zentance, ki bosta v kratkem nastopili na mednarodnih tekmovanjih

V soboto in nedeljo je bilo
v Mariboru tekmovanje za ju-
goslovansko državno prven-
stvo moških in žensk v lahki
atletiki. Prireditelj je bila od-
lično organizirana in prisotno-
valo ji je veliko število občins-
tva. Škoda, da je prvi dan
oviralo tekmovalce slabo vre-
me, zaradi česar so bila tudi
tla razmočena in je bilo ne-
mogoče pričakovati boljših re-
zultatov zlasti v tekih in sko-
kih. Drugi dan pa je bilo tudi
vreme boljše.

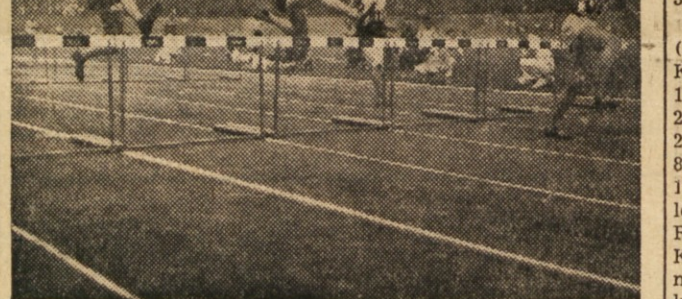
Tekmovanje, ki se ga je ude-
ležilo veliko število atletov, je
vendar tudi tehnično zadovo-
ljivo izpadlo. Doseženi so bili
kljub omejenim slabim pogo-
jem — vsaj prvi dan — tudi
rezultati, ki jih še nedavno ni-
smo poznali na jugoslovanskih
tekmovanjih. Tako je n. pr.
tudi pelec dosegel 10,6 na 100
m, kar bi bil še nedavno dr-
žavni rekord, če ne bi v tem
času že postavil rekorda s še
boljšim časom (10,5) Jovan-
čič, ki je v nedeljo dosegel
«samo» 10,8. Radovanović je
dosegel v 14,8 sek. državni re-
kord s 14,8 sek. in upati je, da
bo kmalu prekoračil mejo 15
m. Milaković ni uspelo, da bi
postavil nov rekord, vendar
pa je njegov rezultat 4,25 do-
slej najboljši v Jugoslaviji.
Kajti tri boljši rezultati, ki
jih je nedavno dosegel, so bi-
li vsi postavljeni v inozem-
stvu. Dokazal pa je, da mu je
višina okrog 4,20 še sigurna iz-
hodna točka. Gubijan je
vrgel kljavo čez 56 m. (V ne-
deljo sta nastopila v Genovi)

proti reprezentanci Katalonije
tudi italijanska metala kladi-
va Taddia in Zerjal-Cereali;
zadnji je zmagal z metom
53,27. Taddia pa je bil drugi
z 52,97. Radovanović si je
osvojil tudi prvo mesto v sko-
ku v daljino, prav tako pa je
dosegel dve prvi mesti Babo-
vičeva, Škoda, da ni mogel na
110 m z zaprekami nastopiti
Lorger, zato se je pa na 50
m drugi Celjan, Zupančič, da
je odbral to prvenstvo v
družini. Sarčević je še vedno
v formi in dosega daljave, s
katerimi lahko brez skrbi na-
stopi na mednarodnih tekmo-
vanjih. Pač pa je zanimavost
določeno nadziranje v metu
kopja; zmagal z 59 m se ne
preveč poda za prvenstvo dr-
žave, kjer je državni rekord
čez 70 m. V mladim Vipotnik
iz Celja se nedavno raz-
vija srednjeproglaš, o kate-
rem bomo še večkrat slišali. V
Krivokapiču imajo jugoslovansko
reprezentanca skoraj si-
gurnega 50-metraša; njegovi
meti namreč pogosto prekora-
čijo to kritično daljino.

Podrobni rezultati:

TEHNIČNI REZULTATI:

Moski: 100 m: 1. Pelec (C. z.)
10,6; 2. Jovančič (C. z.) 10,8;
3. Benjak (Voj) 10,9; 5. Kopke
(K) 11,2 — 400 m: 1. Sabolo-
vič (P) 49,9; 2. Tomašič (D)
50,3; 3. Miladinović (C. z.) 50,8
— 1500 m: 1. Mugoša (C. z.)
3:54,4; 2. Ottenheimer (P)
3:54,8; 3. Radišić (Takovo, G.)
4:01,2; 4. Vipotnik

Z mednarodnega študentskega tedna v Dortmundu; v teku na
80 m čez zapreke vodi jugoslovanska vavkajina Milka Babo-
vičeva, ki je zmagala v času novega jugoslovanskega rekora-
da 11,7 sek. (Druga je Italijanka Milena Greppi). Na jugoslo-
vanskem državnem prvenstvu, ki je bilo v nedeljo v Mari-
boru, je tudi zmagala s časom, ki je le za desetinko sekunde
slabši od njenega rekorda.

Polfinalni turnirji
za šahovsko prvenstvo FLRJ

XII, in XIII, kolo polfinal-
nega turnirja v Ljubljani sta
dali naslednje rezultate:

XII. KOLO: Preinfalk: Ja-
nosović; Horvat: Vidmar;
remi, (23 točke); Marić: Ra-
bar (16); Božić: Trajković 10
(28); Levačić: Vuletić; pre-
infalk: Kržišnik remi (39);
Sokolov: Matulović 10 (28);
Zaharjev: Zavila 0:1 (30).

Prekinjene partije iz prejš-
njih kol so se končale: Zavila:
Levačić remi; Matulović: Za-
harjev remi; Janošević: Ho-
rvat remi; Kržišnik: Sokolov
remi; Preinfalk: Zaharjev re-
mi; Hočevar: Horvat remi;
Kržišnik: Levačić 1:0; Vid-
mar: Preinfalk 1:0; Preinfalk:
Janošević 1:0.

Tako je nastal po 12. kolu
turnirja na tabeli naslednji po-
ložaj: Rabar 9; Janošević 8 in
pol; Vidmar in Marić po 6 in
pol; Trajković in Kržišnik po
6; Božić 5 in pol; Vuletić 5 (1);
Hočevar in Horvat po 5; Le-
vačić 4 in pol (1); Matulović 3
in pol; Zaharjev 4 in Matulović 3.

XIII. KOLO: Janošević: Traj-
ković prei.; Vidmar: Rabar
remi (19); Marić: Božić remi
(17); Preinfalk: Horvat 0:1
(25); Vuletić: Zavila prei.;
Kržišnik: Matulović 1:0 (26);
Sokolov: Zaharjev 1:0 (28);
Hočevar: Levačić remi (16).

Po tem kolu vodi Rabar 9,5;
Janošević 8,5 (1); Vidmar, Ma-
rić 8,5; Sokolov, Preinfalk 7,5;
Kržišnik 7; Trajković 6 (1);
Božić 6 itd.

Na polfinalnem turnirju v
Čauku je bilo stanje po XII.
kolu sledeče: Dr. Nedeljković
9, Nikolac 8,5, Puc in Djurašević
8, Majstorović in Bulat 7,
Vukčević, Vuković in Sotirović
6,5, Lukić in Damjanović

5,5, Petek 5, Hamović 4,5, Ga-
brovič 4, Tomović, Mulaosma-
nović 1,5.

V Tesliću pa je bil vrstni
red po XII. kolu: Matanović in
Smederevac 8 (1), Dime 8, Bog-
danović 7,5 (1), Bertok in Ra-
klajević 6,5 (1), S. Vuković in
Stambuk 6,5, Udžarović 6, Gro-
sek 5, Vasiljević in Cetković
4,5, Tot 4 (1), Sabados in Ca-
rev 4, Šiška 3,5.

Pirc in Tritunović
šahovska velemojstra

Na XXIV. kongresu medna-
rodne šahovske federacije je
bil podeljen naslov vелеmoj-
stra: Dr. Tritunović, Pircu,
Rossolimu (Francija) in To-
luolu (SZ).

Reshewsky nastopi!

Ameriški vелеmojster Re-
shewsky je spremenil svojo
prvotno odločitev, da ne bo so-
deval na turnirju kandidato-
va za svetovno prvenstvo in se
pripravil za tekmovanje.

Odmor v Zuerichu

ZUERICH, 25. — Tekmova-
nje za svetovno kolesarsko
prvenstvo se je danes prekinilo.
Odigrali so samo še preostale
tekme v ciklobatu. Prvenstvo
je ohranila Svica, ki je v fi-
nalni tekmi premagala Nemčijo
s 4:2. Na nadaljnja mesta
so se plasirale: CSR, Francija,
Belgija, Avstrija, Posarje, Dan-
ska.

Nadaljevala so se tudi tek-
me za evropsko prvenstvo v
umetni vožnji na kolesih. Zma-
gal je Arnold Tschopp, 20-let-
ni mehanik iz Zuericha.

Odred v četrtfinalu

za jugoslovanski pokal

V nedeljo je v Ljubljani na-
stopilo proti Odredu II. moštvo
BSK v tekmi za jugoslovanski
pokal. Tekma ni bila pose-
bna nogometna, za kar pa je
zadeva krivda samo Odreda,
ki ni igral takoli, temveč je
prelabetnega nasprotnika
ni mogel odredovec pripravi-
ti, da bi se potrudili za boljšo
igro. Ljubljanci so zmagali
s 4:0 (1:0).

Za jugoslovanski pokal je
je I. moštvo BSK nastopilo
proti Sutjeski in zmagalo 3:0.
Nadalje je Spartak premagal
Sumadijo s 5:2, Partizan
jevo 2:0, Dinamo:Metalec
Hajduk:Vardar II, 2:0, Voj-
vodina:Proleter 1:0. V četrt-
finalu tekmovanja za pokal je
slavilo se so torej kvalificirali
Odred, Hajduk, Dinamo, Spar-
tak, Vojvodina, Crvena zvezda,
Partizan, BSK. To je prvi, da
bodo nastopili v četrtfinalu
samo klubi I. lige.

Prva tekma jugoslovanske
reprezentance v Indoneziji

Jugoslavija-Bandung

Mladi jugoslovanski repre-
zentacijski klub, ki so odšli v Indo-
nezijo, se je 23. avgusta svojo
prvo tekmo igral v Bandungu
na stadionu v Djakarti proti
reprezentanci pokrajine Ban-
dung.

Tekmo je prišlo gledat
20.000 ljudi, Jugoslovanska
reprezentanca je zmagala z
kim rezultatom 8:1.

Italijanska moštva
se pripravljajo

Italijanski klubi, ki so se vr-
nili iz Indonezije, se pripravljajo
počinitelj in prišel se je na
trening. V nedeljo je še bil
več tekem, v katerih so nast-
pili klubi serije A z nižjimi
rednimi moštvi, Napoli pa
gostim iz Francije. Provlone
so zmagali na domačih in
jih terenih razen Palermo,
je nastopil v Valdagno, kjer
na treningu, da se je inga-
sijski vrtni. Tekme so
naslednje rezultate:

*Bologna - Modena
*Marzotto - Palermo
Genoa - *Voghera
Sampdoria - *Novese
Spal - *Bassano
Lazio - *Fluggi
Novara - *Treate
*Napoli - Rapid Mentone
*Udinese - *Palmanova
Triestina - *Carnia
Parma - *Casalmaggiore

NEWARK, 25. — Bivši
proski prvak, Nemec Hen-
tenhoff, je včeraj zvečer po-
magal v petem krogu s
nemščim k. o. Jimmyja Rosen-
To je že četrta zmagava
ki jo je Tenhoff dosegel
ZDA.

Odlični rezultati
madžarskih plavalcev

V okviru svetovnega mlade-
škega festivala v Bukaresti
bili doseženi mnogi odlični
rezultati, predvsem s strani
židarskih plavalcev in plav-
karskih plavalcev. Na 100
m prosti: Kadas (M) 1:10,
Domotor (M) 58,6, Edasi (M)
58,8, Ipacs (M) 59,3; 400 m
sto: Gordien (M) 4:40,8, No-
vski (M) 4:40,7, Zaborsky (M)
4:41,0; 1500 m: 4:48,2; 1000
m: 15:00,0; 500 m: 15:00,0;
prosto: Csordas (M) 15:00,0;
Pres (SZ) 19:10,1, Zaborsky
19:12,0, Gremlovski (M) 19:12,0;
metuljček: Tumpke (M) 1:07,0;
Feher (M) 1:07,0; 200 m me-
tuljček: Feher (M) 2:35,6, Bor-
kosi (SZ) 2:35,8;
(SZ) 2:38,1, 100 m prsno: Me-
tuljček (SZ) 1:23,8; 100 m
Wo Chuan Yu (K) 1:08,4;
gyar (M) 1:08,7, Solovjov (M)
1:08,8; 4:100 m mešanec:
džarska 4:27,0; 100 m prsno:
za 4:28; ženske: 100 m prsno:
Gyenge (M) 1:06,5, Temes (M)
Gyergyak (M) 1:08,5; 400
Gyenge (M) 5:10,6, Sebo (M)
5:20,8; 100 m metuljček:
kely (M) 1:18,1, Littom (M)
(M) 1:22,6; 200 m prsno:
(V. Nem) 2:59,7, Szekely (M)
3:00,7, Killerman (M) 3:00,7;
100 m hrbtno: Hunyadi (M)
Nem) 1:16,5, Hunyadi (M)
1:17,5; 4:100 m mešanec:
džarska 5:09,2 — svetovni
kord (Hunyadi 1:23,7, Szekely
Killerman prsno 1:24,6, Gyenge
metuljček 1:18,4, Gyenge prsno
1:09,4; 200 m prsno: Me-
tuljček (SZ) 2:42,8, Bodinger (M)
Nem) 2:43,8, Doszjak (M)
2:44,3; 4:200 m prsno: Me-
tuljček 8:47,2, Sovjetska 8:53,8;
ženske: 100 m metuljček:
Killerman (M) 1:23,2, Vojta (M)
Nem) 1:24,6; 200 m metuljček:
Szekely (M) 2:50,8; 400 m
prosto: Madžarska 4:38,9, (V.
Nem) 4:52,3.

Zopet se je meja rekorda v
metu diska močno pomaknila